

פרשת בהעלותך

ניתוח אקטואלי לאור הפרשה מאת הרב משה ארמוני שליט"א

סך הכל הלכה לבנק לעוד יום של עבודה. אותה אשה גבורה ספרה איך עברו לה סרטים בראש על חייה. כששמעתי את זה חשבתי לעצמי תאר לך שאתה צריך לשכנע מישהו שיתן לך עוד חיים (ולפעמים זה הקב"ה) מה היית אומר לו כדי שירחם עליך ויתן לך עוד חיים?? תחשבו על זה יש לכם סיבות טובות להגיד לו??? לדעתי בתשובה על שאלה זו טמונה תכלית חיינו.

"ישא מדברותיך"

ערך וכתב:

הרב ישראל שלום אליהו ברדא שליט"א

הרעיון המרכזי של פרשת השבוע: "בהעלותך את הנרות" - "עליית הדעת"

ענייני פרשתנו רומזים על

תיקון הדעת בשבעה נרות

פרשת בהעלותך מדברת על רעיון אחד שחוזר ונשנה כמה פעמים: "עליית המידות", ובלשוננו: מוחין דגדלותי. כלומר: תעלה את עצמך, תעלה את רעיונותיך ומחשבותיך, תתעלה מעל האגו שלך, בקיצור תפסיק לחשוב בקטנוניות, ותתחיל לחשוב בגדול, "תחשוב טוב יהיה טוב, הוי"ה תמיד איתך".

כי עיקר הגלות היא טירוף הדעת בחטא עץ הדעת מצד הרע, כמו שכתוב (ישעיה ה, ג): "לכן גלה עמי מבלי דעת", וידוע כי פגם הוצאת זרע לבטלה, הוא בדעת, וממנו תוצאות כל השעבוד והגלויות, כמו שכתב רבנו האר"י ז"ל בפסוק: "כי גר יהיה זרעך", שכל הגלויות הן מחמת פגם הזרע, ואם תתקן ותצרף זרע תמצא עזר, וְעַל פֶּן הַיָּתֵה גְאֻלַּת מִצְרַיִם עַל יְדֵי מִשָּׁה, שְׁהוּא הִיָּה פְחִינַת הַדַּעַת. וְזֶה שֶׁכָּתוּב (שמות ו): "וַיִּדְעָתֶם כִּי אֲנִי ה' הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם מִצְרַיִם", כִּי עָקַר הַגְּאֻלָּה עַל יְדֵי הַדַּעַת. ועל כן ביוכל זוכים לבחינת דעת, והיא המביאה לחירות, וכל גלות מצרים היתה לתיקון הדעת מצד הטוב (רמ"ז זוהר בראשית עמ' 912, שעה"כ דרושי הפסח ד"ט, ובסי הליקוטים פ' שמות פ"ב, ופע"ח שער חג המצות פ"א).

ומיד שתתחזק בדעתך ביישוב הדעת מצד הטוב ותחשוב חיובי, תיכף ומיד תצא מגולה - לגאולה, בכוח אות א' שהיא אור הדעת והאמונה. ועוד אמרו חז"ל אין משיח בא אלא בהיסח הדעת, ולכן אין לדבר בביאתו הרבה, וכמו שאמר רבא לתלמידיו בבקשה מכס לא תדברו בו, ולפי זה המדברים בו תמיד, הם מרחיקים את הקץ (ובו יהודיע כתובות קיא. ד"ה שלא ירחקו).

ועל כן אמר לאהרן הכהן: "בהעלותך את הנרות", כי שפתי כהן ישמרו דעת, כי נר מצוה ותורה אור, אל מול פני המנורה הטהורה היא התורה הקדושה, יאירו שבעת הנרות שהם שבע חכמות ושבע מדות (חגיית נהיים), כנגד שבעה מזלות (שצ"ס חכ"ל), כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים.

וגם נר ה' נשמת אדם, על כן רצה לומר: "בהעלותך את הנרות", תשמור ותקדש ותעלה את שבעת נרות נשמתך, והם שבעה נקבי הפנים המאירים החוצה: שתי עיניים, שתי אוזניים, שני נחיריים, ופה. ובהעלותך את הנרות אז תרון.

בתחילת השבוע חווה עם ישראל זעזוע במקרה הרצח הנורא שאירע בבנק הפועלים עת נכנס אדם בטירוף דעת והרג עובדי הבנק משום שלא אשרו לו שימוש בכרטיס אשראי. תוצאות נוראות לטירוף דעת רגעי שתוצאותיו הרסניות ופגעו בגורלן של משפחות רבות.

כותבת התורה"ק בפרשתנו (במדבר ח א) "דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶמְרָתָ אֵלָיו בְּהֵעֲלִיתָ אֶת הַנְּרוֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְנוֹרָה וְאִירוּ שִׁבְעַת הַנְּרוֹת". שבעת הנרות הם נקבי הפנים שתי העיניים שתי האזניים שני הנחיריים והפה והם נדלקים על ידי אור הדעת שאמור להיות שמן זית זך כתית למאור. דעת דקדושה מדליקה את הנקבים באור זך וטהור ואילו דעת טמאה שניזונה משפע שלילי שנכנס דרך הנקבים תדליק את הנקבים באור שפל וגס.

השמן הוא רמז למוחין שבהם מתלבשת הנשמה, כשהמוחין דבוקים בקדושה אור החושים היוצא מן הנקבים יהיה זך וצלול.

באורות העיניים - אם יזכה לקדשם במראות קדושה בלבד, יזכה לאור הגנוז שבו רואים הצדיקים מסוף העולם ועד סופו, ואף יוכל להעניש את הרשעים כמו שמצינו הרבה פעמים בצדיקים "נתן בו עיניו ונעשה גל של עצמות".

באורות האזניים - אם יזכה לקדשם בשמועות טובות ובדברי תורה, יזכה לשמוע בו כרוזי מעלה ובת קול.

באורות החוטים - אם יזכה לקדשם, יוכל להכיר במהות האדם הניצב לפניו כמעשה הינוקא (זוהר הקדוש פרשת בלק) ומשיח שעתיד להכיר בצדיקים ע"י ריחם, שיהיה מורח ודאין.

ובאורות הפה - אם יזכה לקדשם בדברי קדושה יזכה שכל מה שיגזור יקיים הקב"ה כמ"ש "ותגזור אומר ויקם לך", וכמו גזירת יהושע "שמש בגבעון דום וירח בעמק איילון".

ובאמת אם נסתכל על פני האדם נראה בה את המנורה הטהורה.

הפה הוא נקב אחד באמצע המנורה. החוטם שני נקבים סביב הקנה האמצעי, שני העיניים שתי נקבים מרוחקים זה מזה. ושתי האזניים שני נקבים מרוחקים עוד יותר. דרך החושים שלנו אנו מתקשרים עם העולם. הקב"ה נטע אותנו בעולמו כדי שנעשה לו דירה בתחתונים, ולכן תכליתם של חושים אלו הוא ליחד את הקב"ה ולחוש את הכח הפועל שבנפעל ולכן:

אדם ראה שמיעה ריחא דיבור עולה בגימטריא 1118

שהיא הגימטריא ל"שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד". כאשר יש רק את הרצון לקבל ולא מפתחים את הרצון להשפיע ואין את ההבנה של ערבות הדדית ויש מצב כללי דחוק אפשר להגיע עמוק בקליפה

כאשר הרוצח החזיק את בת הערובה במשך כשעה כאשר אקדח מכוון לראשה היא חשבה אלו הם הרגעים האחרונים בחייה. הוא איים עליה שיהרוג אותה והיא התחננה על חייה אף אחד לא יכול לדעת מתי סופו, היא

איזה מעשה שלי יעשה לו יתברך נחת רוח, ואין עוד מלבדו.

ומיד רש"י ממשיך ואומר: "בהעלותך- על שם שהלהב עולה, כתוב בהדלקתן לשון עלייה, שצריך להדליק, עד שתהא שלהבת עולה מאליה. ועוד דרשו רבותינו (ספרי ט) מכאן, שמעלה היתה לפני המנורה, שעליה הכהן עומד ומטיב". כלומר, תמיד תתלהב ותשתלהב באהבת ה' כלבת אש להבת שלהבת, כי עזה כמות אהבה רשפיה רשפי אש שלהבת יה, ולכן תמיד תדליק את עצמך וכך תתעלה מחיל אל חיל, וצריך להידלק עד שתהא שלהבת לבך עולה מאליה אליו יתברך, וכך תתעלה לפני ה' במעלות התורה שהיא המנורה הטהורה. ולכן נסמכה פרשת המנורה לפרשת טומאת מת (שם, ורש"י שם), לומר לך: אל תהיו כמתים בעבודת השי"ת, אלא תחיו את עצמכם בחיות המוחין, והחיו הנשמה הענייה יחידה תמה ונקייה בתורה ומצוה, ותתחדשו ותטהרו בהזאת מי התורה בענווה כעפר ואפר. לומר לך: מה נחלים מעלים את האדם מטומאה לטהרה, אף אהלים של תורה מעלים את האדם מכף חובה לכף זכות (ברכות טו).

ותשיר לעצמך תמיד: "מה שהיה היה, העיקר להתחיל מהתחלה, אבא תחדש אותי לגמרי, תדליק לי את הנשמה". כי נר מצוה ותורה אור, ונר ה' נשמת אדם. וכך אתה מקיים מצות מחיית עמלק אשר קרד בדרך, שקירר אותנו בעבודת ה' כזנבות נחשלים בעייפות ויגיעה ברפידים שרפו ידיהם בתורה, למדו אבל ברפיון בלי יראת אלוקים, וזה מה שעמלק אומר לנו תעשו הכל, אבל בלי אידישקייט, בלי ברען, וזה האסון הגדול ביותר עליו מתריע הבורא: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", ומה המכבה גחלת אחת מעל המזבח לוקה, המכבה התלהבות רוחנית בעבודת השי"ת שלו או של אחרים, על אחת כמה וכמה שילקה, לא יאבה ה' סלוח לו, כי גדול המחטיאו יותר מן ההורגו, וחבר הוא לאיש משחית ירבעם בן נבט שחטא והחטיא את הרבים.

ולסיום אומר רש"י (שם, א): "ויעש כן אהרן, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה". זאת אומרת שלא שינה משליחותו המיוחדת לו בעולם הדלקת הנרות, ולא מתערב יותר בחנוכת הנשיאים, אלא אומר לעצמו: "זה מעשה שלהם, וזה מעשה שלי", כמו שהיה אומר התם הקדוש בסיפורי מעשיות של ר' נחמן מברסלב על החכם והתם (מעשה ט). וזה שבחו שעשה מה שה' רוצה ממנו, בביטול עצמי בלי שאלות, והכי חשוב נתחזקה דעתו של אהרן: "שלך גדולה משלהם". "ויעש כן אהרן"-בבחינת אור הגנוז: "ויהי אור"- "ויהי כן". אהרן עם הכולל: אור- נ' (שערי בינה). "ויעש כן אהרן"- מלמד שלא שינה (רש"י). כי יש נטייה לאדם להתיישן ולהתרגל בעבודת ה' שלו, ומתוך שעמום השגרה משנה בעבודתו שינויים מסוכנים עד רפורמים, לכן הגיד הכתוב שבחו של אהרן הכהן שלא שינה מלשון שינה שלא ישן בעשיית המצות, אלא התחדש מחדש בכל יום היו נרות המנורה בעיניו כמו חדשים, בלי שינויים מעשיים, אלא מתוך הבנה שיש חידוש בכל מצוה בעולמות הרוחניים, ובירורים חדשים של ניצוצות הקדושה, וכל מיני צירופים שונים נעשים בכל יום ומתחדשים בכל רגע, בבחינת לרגעים תבחנו, וכמו ששכתב רבי חיים ויטאל בספרו עץ חיים (ש"ג פ"ב, של"ט דרוש א-ב-ג) עיין שם.

וכן גילה לנו רבנו מאור עיננו ומנחם נפשותינו רבי נחמן בן שמחה מברסלב בספרו הקדוש ליקוטי מוהר"ן (ה"א ס"י כא) וזו לשונו הטהורה: ואיך זוכים להוליד המחין מתעלומותן, ואחר כך פשמולידים אותן, איך זוכין להכניס המקיפים לפנים? במה יזכה לזה? על ידי צעקה בתורה ותפלה זוכים להוליד המחין מתעלומותן, ועל ידי קדשת שבעת הנרות, דהיינו לקדש את עיניו שלא להסתכל במה שאסור להסתכל וכו', וכן לקדש פיו וחסמו ואזניו כפ"ל, על ידי זה זוכים להכניס המקיפים לפנים. אשרי מי שישים לבו לעין בהם באמת, ללמד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים:

דוגמאות לעליית הדעת מן הפרשה

דוגמא ראשונה: נותן לנו רש"י מיד בתחילת הפרשה (ויקרא ה, ב): "בהעלותך את הנרות", למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים? לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים, חלשה דעתו, שלא היה עימם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה: "שלך גדולה משלהם", שאתה מדליק ומטיב את הנרות.

כי תמיד יש לאדם נטייה לחשוב שלזולת טוב יותר, והדשא של השכן תמיד נראה ירוק יותר, ולכן אהרן הכהן מתוך נטייה טבעית חלשה דעתו אפילו ברוחניות, ונכנסה לו מחשבה אולי פספסתי משהו, הודיע לו הקב"ה: "שלך גדולה משלהם", כלומר, צא מהסרט שכולם יותר טובים ממך, צא מחלישות הדעת, "שלך גדולה משלהם"- מה שאתה עושה אף אחד לא יוכל לעשות, כי לך יש את השליחות המיוחדת שלך בעולם, ורק אתה היחיד בעולם שיכול לבצע אותה, ולכן באת לעולם בשם הפרטי שלך, באופי שלך, בפוטנציאל שלך, בכוחות נפש שלך, ובאישיות המיוחדת שלך. וגם אם יש מיליארדים של אנשים בעולם, את מה שאתה מתקן בעולם מיליארדים לא יוכלו לתקן, לכן ה' הביא אותך לעולם נוסף על כולם, כי לכל אחד יש את הייחודיות שלו.

ורש"י מלמד אותנו איך נחלשת דעתנו מראייה לא נכונה ופזילה על הסביבה ועל החברה, "לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים", שלא הבין שזה מעשה שלא שייך לו, שלא בשביל זה בא לעולם, לא זה מה שה' רוצה ממנו, מיד: "חלשה דעתו שלא היה עימם בחנוכה", כי אדם רוצה לחקות את הסביבה ואת החברה, לעשות מה שכולם עושים, ורוצה לומר להקב"ה איפה להעמיד אותנו, ומבקש תעמיד אותי איתם בחנוכת הנשיאים, "אומר לו הקב"ה: שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות", כלומר, אני לא רוצה ממך את חנוכת הנשיאים, זה לא מתאים לך, אני רוצה ממך שתדליק ותטיב את הנרות, גם אם זה לא מפורסם ורעשני כמו חנוכת הנשיאים, לא ברעש ה', בשבילך שלך גדולה משלהם, כי אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים.

לכן אדם תמיד צריך לשאול את עצמו מה ה' רוצה ממני, לא מה הסביבה רוצה ממני, לא מה אני רוצה מהסביבה, לא מה ה' רוצה מהם, אלא רק מה ה' רוצה ממני, וראינו באמת שאהרן הפנים את המסר והבין את הלכת, ובפרשת שמיני (ויקרא י, יט) אומר למשה רבנו: "הייטב בעיני ה'!! כלומר בלתי לה' לבדו, מה טוב בעיני ה',

דל, לוו עלי ואני פורע לכם שכרכם, ויגבה לבו בדרכי ה', ויאמר: אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה מאוד ירושתנו (עי' ליקו"מ ח"ב סי' קכה), אשרינו ששם חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שם חלקנו מיושבי קרנות, וזכינו להיות משמשים בקודש מתוך מקומו הגשמי ולהופכו למקום רוחני, בבחינת: "של נעלך מעל רגלך כי המקום אשר אתה עומד עליו (בכל מקום), אדמת קודש הוא".

וזה בחינת לוי בחינת הפעם ילווה אישי אלי, זאת אומרת הקב"ה יתלווה אל כנסת ישראל בזכות שבט לוי. ומהו הייחודיות של שבט לוי? שעסקו בתורה במצרים ולא נתפתו ללכת להשתעבד עבודת פה רך עם פרעה הרשע, ואין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה ולא נרשם בפתקה של קללת אדם הראשון: "ביזיעת אפך תאכל לחם". ולא חטאו בחטא העגל במדבר - "ויאמר מי לה' אלי? ויאספו אליו כל בני לוי" (שמות לב, כו). שהם היו מוקדשים לתורה ולתעודה, ועליהם נאמר (ירמיה לא, א): "מצא חן במדבר", ליטול עבודת המקדש והקרבות מן הבכורות אל הכהנים בני לוי (במדבר ח, טו-יח), ויטו שכמם לסבול עול תורה ועבודה והלכו לסבלותם (שמות ה, ז), וזה שנאמר (נחמיה ח, ז): "והלוים מבינים את העם לתורה, והעם על עמדם". וזה בחינת (מלאכי ב, ז): "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא", זה פינחס שנדמה כמלאך הברית והשלוש, והוא מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות, ומקרבן לתורה (אבות א, יב). וזה בחינת קרבנות, שהפיצו תורה בישראל וקרבו את ישראל לאבינו שבשמים, כמו שבירכס ישראל סבא: אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל (בראשית מט, ז), ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם, והגידו לך את דבר המשפט (דברים כו, ג).

ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו? מפני שהובדל לעבוד את ה' לשרתו ולהורות דרכו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים, שנאמר (דברים לג, י וע"ש כד, ח. יחזקאל מד, כג. מיכה ג, יא): "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל", לפיכך הובדלו מדרכי העולם, לא עורכים מלחמה כשאר ישראל, ולא נוחלים ולא זוכים לעצמן בכוח גופן, אלא הם חיל השם, שנאמר (דברים לג, יא): "ברך ה' חילו", והוא ברוך הוא זוכה להם, שנאמר (במדבר יח, ט): "אני חלקך ונחלתך". ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו, והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלהים, ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם (קהלת ז, כט), הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו, כמו שזכה לכהנים ללוים, הרי דוד עליו השלום אומר (דברים טו, ה): ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי (רמב"ם הל' שמיטה ויובל יג, יב-ג).

וזה שכתוב בפרשתנו (במדבר ח, יד-טו-טז): "והבדלת את הלוים מתוך בני ישראל והיו לי הלוים וגו', והנפת אותם תנופה, כי נתונים נתונים המה לי מתוך בני ישראל" וגו'. זאת אומרת, איך מבדילים אותם? על ידי תנופת הדעת, לשון בהעלותך. ואומר שם רש"י: "נתונים למשא, נתונים לשר". כלומר, כל אחד בתפקיד שלו, וכל אחד שמח במתנת חלקו, ולוי משורר ששיער בשמירת חברו

דוגמא שנייה: נותן לנו רש"י (שם, ז): "וזה מעשה המנורה, שהראהו הקב"ה באצבע-לפי שנתקשה בה, ולא נעשית אברים איברים על ידי חיבור כתבנית אשר הראהו בהר, כן עשה את המנורה: על ידי הקב"ה נעשית מאליה".

הנה יסוד גדול ונורא מלמד אותנו רש"י הקדוש, לפעמים אדם מתקשה בעבודת ה' בתורה הקדושה שהיא המנורה הטהורה, ומה הוא הקושי הגדול? שלא נעשית אברים על ידי חיבור, כלומר עושה את כל תרי"ג מצוות ברמ"ח אברים ושס"ה גידים, לומד את כל התורה, אבל הכל מפוזר ומפורד אברים איברים, ולא מוצא את החיבור הכללי מכל הפרטים אליו יתברך, ומראה לעצמו תבנית עבודת השי"ת, ותבנית כל התורה, כמו הר גדול.

וכן רש"י מלמד אותנו בספר משלי (יז, כד): את פני מבין חכמה - החכמה לפני מבין הוא. ועיני כסיל בקצה ארץ - לומר אין החכמה מצויה לפני כי רחוקה היא ממני, איך אוכל לשנות סדר נזיקין שהוא לי פרקים, מסכת כלים לי פרקים, מסכת שבת כ"ד פרקים, אבל לחכם הוא דבר קל היום שונה שני פרקים, ומחר שנים, ואומר: כך עשו אותן שהיו לפני מעולם (ומקורו במדרש רבה ויקרא פ"ט פ"ב, וראה תדב"א זוטא פ"ד). ותלמוד תורה חביבה לפני המקום מעולות, לפי שאם אדם למד תורה יודע דעתו של מקום, שנאמר (משלי ב): "אז תבין יראת ה' ודעת אלהים תמצא". מכאן לחכם שיושב ודורש בקהל, שמעלה עליו הכתוב כאילו הקריב חלב ודם לגבי מזבח (אבות דר"ן פ"ד מ"א). אמר הקב"ה לישראל חייכם כל החכמה וכל התורה דבר אחד קל הוא, כל מי שמתירא אותי ועושה דברי תורה, כל החכמה וכל התורה בלבו, מנין? שנאמר (תהלים קיא): "ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם", (שם יט): "יראת ה' טהורה עומדת לעד", (איוב כח): "יראת ה' היא חכמה" (מדרש רבה דברים פ"א פ"ו). ואם יגעת בתורה, אתה מוצא את כולה (ירושלמי ב"ב פ"ח ה"ג), הוא עמל במקום זה ותורתו עומלת לו במקום אחר, שמחזרת עליו ומבקשת מאת קונה למסור לו טעמי תורה וסתריה (סנהדרין צט: ורש"י שם).

ובאמת אמרו: כך היא דרכה של תורה בצער, יגעת ומצאת תאמין, בתחילה אתה יגע בתורה ולבסוף ניתנת לך במתנה (נדריים לח). ולבסוף מראה לך הקב"ה באצבע אלוקים את כל התורה כולה, ואת כל תכלית חיבור העבודה באחדות נקודה אחת, לפי שנתקשית בה ועבדת קשה, לפום צערא אגרא (אבות ה, כב), וטוב אחד בצער ממאה שלא בצער (אבות דר"ן פ"ג מ"ו), ואל תדאג כי אז על ידי הקב"ה נעשית כבר מאליה עבודתך ותכלית כוונתך, בבחינת: הבא להיטהר מסייעים אותו, וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים (יומא לט).

דוגמא שלישית: נותן לנו רש"י (שם, ז): "קח את הלוים, קחם בדברים: אשריכם, שתזכו להיות ששמים למקום". [וכ"כ רש"י להלן (יא, טו): "קחם בדברים, אשריכם שנתמניתם פרנסים על בניו של מקום". וראה תוסי' ברכות לא, ד"ה רב אשוי' בשם הירושלמי, לא יעמוד ויתפלל אלא מתוך דבר הלכה, א"ר ירמיה העוסק בצרכי צבור כעוסק בדברי תורה דמי].

הנה מלמד אותנו רש"י הקדוש יסוד חשוב ונפלא, אם אתה רוצה לעבוד את השי"ת באהבה וברצון, מתוך כ"ף-יה ולא מתוך כפייה, קחו עמכם דברים ושנונו לעצמכם, כמה זכינו להתלוות אליו יתברך, בבחינת מלוה ה' חונן

בחינת סוכה בליקוי"מ (ח"א סכ"א אות ג-ד) ודו"ק], ולא היה נפרש עד שמשנה (בסוד עליית הדעת) אומר: שובה ה' קומה ה', הוי אומר על פי ה' וביד משה". כי צריך האדם להתייעץ עם הקב"ה בתפילתו בבחינת צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמו (תהלים פה, יד. ועי' ברכות יד.), וגם ע"י צדיק האמת שבדור בחינת משה בסוד עליית הדעת, ואז יצליח בכל דרכיו, ושומע לי ישכון בטח.

דוגמא שיטית: פרשת החצוצרות (במדבר י, בה-ה) למקרא העדה (בסוד הדעה), ולמסע את המחנות (בסוד אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבוי), וכי תבואו מלחמה על הצר הצורר אתכם (הוא מלחמת היצר, בסוד אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח): "עשה לך שתי חצוצרות כסף וגו', ותקעתם תרועה". כי חצוצרות הם סוד הדינים החוצצים בחצרות אלוקינו יפריחו, וצריך לרחוץ צואת הרוצח הוא יצה"ר הוא השטן הוא מלאך המות ובת זוגתו ס"מ ופלוגית, ולכן: "עשה לך", זה משה רבנו בסוד עליית הדעת, "שתי חצוצרות כסף", בסוד החסד חוורא ככספא, לרמוז על הכנעת זוגא דמסאבותא. "ותקעתם תרועה", להכניע התרועה שהיא מידת הדין שחותכת ופוסקת בהברותיה, על ידי התקיעה שהיא מידת חסד אל המאריכה בתקיעה בסוד עליית הדעת לשורשו, וכמו שנאמר (שם, ד): "ואם באחת יתקעו", בטח באחד ואל תפחד, כי פחדו בציון חטאים (ישעיה לג, יד. ועי' ברכות ס.), לרמוז על אחדות הבורא ומלכותו בכל משלה, ואין עוד מלבדו (עי' סנהדרין סז: חולין ז:), וזה מכניע את הקליפות בסוד שופר של ראש השנה והיובל, בסוד הבינה שהיא חיי המלך וחירות עולם, וזה בחינת (תהלים ב, ט): תרועם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם.

דוגמא שביעית: סדר המסעות והנשיאים, יהודה יעלה בראש, כי שבט יהודה בנשיאות נחשון בן עמינדב קפצו לים סוף במסירות נפש ועליית הדעת לעתיקא קדישא, עד שנבקע הים בביטול הטבע וסדרי בראשית, וזכו למלכות שאין לה מעצמה כלום בסוד הביטול של דוד מלך ישראל שבא מזרעו של פרוץ, שהם רצף של מלך פרוץ גדר וה"ן מוחי"ן בידו.

דוגמא שמינית: נותן לנו הרמב"ן בפרשת סימני הפסקת הפורענות בנו"ן הפוכה (במדבר י, לה): "ויהי בנסוע הארון", עניין המדרש הזה מצאו אותו באגדה, שנסעו מהר סיני בשמחה כתינוק הבורח מבית הספר, אמרו שמא ירבה ויתן לנו מצות, וזהו ויסעו מהר ה', שהיה מחשבתם להסיע עצמן משם מפני שהוא הר ה', וזהו פורענות ראשונה והפסיק, שלא יהיו שלש פורעניות סמוכות זו לזו ונמצאו מוחזקים בפורענות וקרא החטא "פורענות" אע"פ שלא אירע להם ממנו פורענות ושמא אלמלא חטאם זה היה מכניסם לארץ מיד. ע"כ. וכ"כ ריב"א ורא"ש ושפתי חכמים והרא"ש וש"ך וכלי יקר וחתם ספר. עש"ב ותר"ץ. ועי' מהרש"א בח"א (שבת קטז). בד"ה שסרו מאחרי ה'. ודו"ק.

ונראה שפגמו בסוד עליית הדעת, ולכן נסעו מביזת ים סוף בעל כורחם, ככתוב (שמות טו, כב): "ויסע משה את ישראל מים סוף", וכמו שכתב שם רש"י בשם המכילתא. ואילו מהר סיני נסעו בשמחה כתינוק בלי דעת. והגבירו

במקדש חייב מיתה (ערכין יא:). וזה היה עונשם של עדת קורח מבני קהת לשבט לוי שלא שמחו בחלקם, ובקשו גם כהונה. כי הרוצה באמת להיות עבד המלך לא יחל בשום עבודה, וממעט בכבודו מפני כבוד שמים, ועל עניין זה מצינו שנענש יששכר איש כפר ברקאי שהיה מכבד את עצמו ומבזה ומחלל קדשי שמים (פסחים נז: כריתות כח:).

דוגמא רביעית: פרשת קרבן פסח שני, ויאמרו אל משה בסוד הדעת (ט, ט): "אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל" וגו'. ואומר שם רש"י: "וראויה היתה פרשה זו לאמר על ידי משה כשאר כל התורה כולה, אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן, שמגלגלים זכות על ידי זכאיי". כלומר, עצם תביעתם למה נגרע, ולא יסתפקו בטענת: "אנו טמאים פטריה", אלא רצו לזכות בקרבן פסח בעליית הדעת, אע"פ שכלל ידוע הוא עבר זמנו בטל קרבנו, ומעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להימנות, מ"מ סופם שזכו ונתחדשה הלכה של תשלומי פסח ראשון (עי' פסחים צג.), מה שאין כן בחג סוכות ושאר המועדים (עי' בליקוטי הלכות למהר"ת או"ח הל' ברכת הפירות ה"ה, וחוי"מ הל' גביית חוב מהיתומים ה"ג).

וזה מזכיר את פרשת בנות צלפחד שזכו שנתחדשה הלכה על ידן, וכן יתרו שיעץ למשה רבנו על שרי אלפים הסכימה דעתו לדעת המקום, כמו שנאמר בפרשתנו (במדבר י, לא): "כי על כן ידעת חנותנו במדבר, והיית לנו לעיניים". בחינת חכמה, בחינת והיה אם מעיני העדה. וכן אנו מוצאים בפרשת הנשיאים שיעצו לשאת את המשכן על עגלות צב, והסכימה דעתם לדעת המקום, ואמר לו הקב"ה למשה: "קח מאיתם", שהיא יוזמה עצמית ברוכה. וכן בצלאל שהיה בצל אל ואמר למשה להקדים את המשכן לכליו. וכן פינחס ראה הלכה שנתעלמה ממשה רבנו, כל הבעל ארמית קנאים פוגעים בו. ועוד כהנה וכהנה. רואים מכאן שלפעמים אדם פשוט זוכה לכוון דעתו לדעת המקום ובלבד שיכוון לבו לשמים, מה שלא זכה באותה עת גדול הדור משה רבנו, ואל תהי בז לכל אדם, שאין לך אדם שאין לו מקום ואין לו שעה, ותעלא בעידנא סגיד ליה, ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש, ובמקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב, ואין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה', ובשעת המכנסים פזר. ובהעלותך את הדעת תזכה להגיע אל שער הנו"ן בבחינת מטי ולא מטי מה שלא זכה משה רבנו בקביעות, ותחסרהו מעט מאלוקים, בבחינת שתוק כך עלה במחשבה.

דוגמא חמישית: פרשת המסעות (במדבר ט, כג): "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו", זאת אומרת תתעלה בדעתך על המניעות והצמצומים, ובטל דעתך לדעת המקום מתי להתקדם איך להתקדם במציאת מקום פרנסה ועבודה ודירה, פשוט זרום עם ההשגחה העליונה, בבחינת (תהלים מו, יא, יב): הרפו ודעו כי אנכי אלוקים ארום בארץ, ואז ה' צבאות עמנו משגב לנו וגו'.

וזה שאומר שם רש"י (שם, יח): "כיון שהיו ישראל חונים, עמוד הענן היה מתמר ועולה כמין סוכה [בסוד עליית הדעת בחינת (ויקרא כג, מג): "למען ידעו דורותיכם כי בסוכות" וגו', וראה

עמלים בתורה". "כי אדם לעמל יולד" (איוב ה, ז). וזו ברכת ישראל סבא (בראשית מט, יד-טו): "יש-שכר חמור גרם, רובץ בין המשפטיים, וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול ויהי למס עובד (מ"ס שבלוחות עומדים בני"ס, להכניע את הס"מ בכוח מסו"ה).

ואם אל סודו תדרוש אומרים חז"ל (סוטה ג). אין יצה"ר נכנס באדם אלא א"כ נכנס בו רוח שטות. וכן אמר רש"י בפרשה הקודמת (במדבר ה, יב): "כי תשטה אשתו - שנו רבותינו אין המנאפים נואפים עד שתכנס בהן רוח שטות, דכתיב: כי תשטה, וכתוב בו (משלי ז): נואף אשה חסר לב. ופשוטו של מקרא: כי תשטה, תס מדרכי צניעות, ותחשד בעיניו. כמו (שם ד): שטה מעליו ועבור, (שם ז): אל ישט אל דרכיה לבדך". ואין השטות נכנס אלא בתאוות אכילה בושט, ולכן שטו העם בושט ונהנו מסעודתו של רשע אפילו בהיתר, מיד נהפך הושט לשטן, ומעמיק אות ו' אילנא דחיי ומאריך טרחא בתאוות אכילה עד ו' פשוטה, בסוד עץ גבוה חמישים אמה, בסוד רגליה יורדות מות.

וזה שאמר שם רש"י (במדבר ה, יב): "איש איש - ללמדך שמועלת בשתים, באיש מלחמה של מעלה, ואישה מלמטה". מבואר יוצא מזה, שהאשה (בינה) יושבת תחת שני אנשים, איש מלחמה של מעלה הקב"ה (חכמה), ואישה מלמטה (תפארת). והדברים תואמים עם מה שכתב הרמ"ק בספרו תומר דבורה (פ"ט) בזה"ל: עוד וְהִירוֹת הַרְבֵּה צְרִיךְ לִיקַח הָאָדָם לְעֲצָמוֹ, לְעֲשׂוֹת שְׂתֵהֲרֵה שְׂכִינָה דְבִקְהָ עִמּוֹ וְלֹא תִפְרָד מִמֶּנּוּ. וְהֵנָּה, הָאָדָם בְּעוֹד שְׂלֵא נִשְׂא אִשָּׁה פְּשִׁטָּא שְׂאִין עִמּוֹ שְׂכִינָה כָּלָל, כִּי עָקֵר שְׂכִינָה לְאָדָם מִצַּד הַנְּקֵבָה, וְהָאָדָם עוֹמֵד בֵּין שְׁתֵּי הַנְּקֵבּוֹת, נִקְבָּה תַּחְתּוֹנָה גְּשָׁמִית, שְׂהִיא נוֹטֶלֶת מִמֶּנּוּ שְׂאֵר כְּסוֹת וְעוֹנָה, וְהַשְׂכִּינָה הַעוֹמֶדֶת עָלָיו לְבָרְכוֹ בְּכֹלָם, שְׂתֵּן וְיִחְזוֹר וְיִתֵּן לְאִשְׁתּוֹ בְּרִיתוֹ, כְּעֵנֶן הַתַּפְּאֶרֶת שְׂהוּא עוֹמֵד בֵּין שְׁתֵּי הַנְּקֵבּוֹת, אִימָא עֵילָאָה, לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ כָּל הַצּוֹרֵךְ, וְאִימָא תַּתְּאָה, לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ שְׂאֵר כְּסוֹת וְעוֹנָה, חֶסֶד, דִּין וְרַחֲמִים, וְלֹא תִבּוֹא אֵלָיו שְׂכִינָה אִם לֹא דְוָמָה אֶל מְצִיאוֹת הָעֲלִיוֹן. ע"כ. נמצא מבואר יוצא שהאיש (תפארת) עומד בין שתי נשים, השכינה העליונה (בינה), ואשתו שהיא שכינה תחתונה (מלכות), בסוד אדם הראשון שהיו לו שתי נשים, ובסוד איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם (סוטה ז).

וזה סוד (במדבר יא, א): "ותבער במ אש ה' ותאכל בקצה המחנה", רצה הקב"ה ללמדנו תפסיקו להסתכל על האכילה הטפלה בקצה, ולהניח העיקר בתווך שהיא התורה הקדושה, לכן כתוב: "ותבער במ", בבחינת: "ודברת במ", ב"ם ראשי תיבות: ב'ראשית (תורה שבכתב)- מ'אימתי (תורה שבעל פה). וזה בחינת: "ותבער ב"ם אש ה'" - היא התורה הקדושה, שנאמר עליה (ירמיה כג, ט): הלא כה דברי כאש נאום ה'. וזה שכתוב: "ותאכל בקצה המחנה", היא התורה הקדושה בחינת אכילה, כמו שנאמר עליה (משלי ט, ה): לכו לחמו בלחמי ושתו ביינ מסכתי, עד מתי תניחו חיי עולם ותעסקו בחיי שעה (שבת י. לג: ביצה טו: תענית כא).?! ולעיתיד לבוא (עמוס ח, יא): "הנה ימים באים נאום ה' והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דברי ה'". ולכן האכילנו את המן, "למען הודיעך בסוד עליית הדעת כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם" (דברים ח, א).

תאוות הממון ודי זהב עד שעשו את העגל ופגמו בסוד הדעת של מתן תורה בהר סיני. ולכן חנו ברפידים בנוסעם מקדמונו של עולם, ונסעו מבחינת הר סיני בחינת נס להתנוסס בסוד עליית הדעת בחינת סנסן ליאר, ונפלו לבחינת חורב בסוד חד חרוב בסוד קב חרובים, שהחריבו את הדעת, ובת קול יוצאת מהר חורב דייקא ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. כי רפו ידיהם בתורה מחכימת פתי, ומיד בא עמלק שהוא בגימטריא ספק, בחינות מוחין דקטנות. וזה סוד סמיכת פרשת המתאוונים בתאוות אכילה, כי תאוות ממון מביאה לתאוות אכילה עד תאוות ניאוף בחטא העגל, וכל זה בפגם דעת תורה עד שחזרו לחטא עץ הדעת. ולכן מפסיקים בנו"ן הפוכה לרמוז על נפילת ישראל במלחמת היצר בפגם נ' שערי בינה שקבלו בהר סיני בחג השבועות שהוא יום הנו"ן ליציאת מצרים, בבחינת בהוציאך את העם ממצרים תעבדו"ן את האלוקים על ההר הזה (שמות ג, יב), ובחינת ילמדו"ן (דברים ד, ט), וזה סוד שנע"ר, שער נ'. ולעיתיד לבוא סומך ה' לכל הנופלים בנו"ן של אשרי (ע"י ברכות ד:), ולא ילמדו"ן עוד מלחמה (מיכה ד, ג). וסוד שני נוני"ן הפוכים, לרמוז על תרי נוני ימא שני התנינים הגדולים, נחש בריח ונחש עקלתון, וזה סוד פרשתנו (במדבר יא, ה. ורש"י שם): "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם מן המצוות", וזה סוד (יונה ב, ב): "ויתפלל יונה אל ה' אלוקיו ממעי הדגה", בסוד ס"מ ופלוניתי, שרכב ונתלה על הנחש הקדמוני בחטא עץ הדעת (פרקי דר"א פ"ב), בסוד התלי (ספר יצירה פ"ו מ"ב, וברית מנוחה הדרך השנייה, וסודי רויא אות ט), וזה סוד (תענית יד: מגילה כב): אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו, אלא אם כן נענה כיהושע בן נוי, שני נוני"ן בסוד מאה שערי ברכות, שאין אות קו"ף בנפילת אפים. והדברים עתיקים באיגרת סוד הנחש למהר"י גיקטליא הנדפס מחדש בסוף ספר שערי קדושה למהר"י (בהוצאת אמנון גרוס). עש"ב ותרו"ץ.

דוגמא תשיעית: פרשת המתאוונים והמתאוים,

וזאת פרשת קברות התאוה, ללמדך כי כל המתאוה בסופו קובר את עצמו, כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, ככתוב (במדבר יא, לה): "מקברות התאוה נסעו העם חצרות, ויהיו בחצרות". ללמדך כי כל הרוצה לפרוש מתאוותיו, עליו לגדור עצמו בחצרות אלוקינו, אם פגע בך מנוול זה מושכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח אם ברזל הוא מתפוצץ, וצריך לגדור עצמו בגדרות של החצרות, לקדש עצמו במותר שלא יסיתנו יצרו אל האסור (כמ"ש הראב"ד בשער הקדושה והפרישות). וכמו שכתב בספר בעל שם טוב על התורה (פ' בהעלותך) בשם ספר ברית מנוחה, כי קברות התאוה הוא בחינת החכמה, כי שם קברו את העם המתאוים, פירוש, מי שבא למידת חכמה, אזי בטל ממנו כל התאוות מרוב דבקותו בו יתברך שמו (דגל מחנה אפרים פ' מסעי).

וכן כתוב (שם יא, ח): "שטו העם ולקטו", לשון שטות, שנשתטו בדעתם. איזו שטות היתה כאן? רש"י הקדוש מגלה לנו את הסוד: אין שיט אלא לשון טיול, "בלא עמל". זאת אומר שרצו לעשות שייט וטיולים, ולא רצו לעמול יותר בתורה ומצוותיה, אלא אמרו (שם, ה. ורש"י): "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים, חינם מן המצוות". והקב"ה אומר (ויקרא כו, א): "אם בחוקותי תלכו, שתהיו

להבדיל בין קודש לחול הדלקת נרות חנוכה על פתח ביתו לפרסומי ניסא. ואין השכינה שורה לא מתוך עצבות אלא מתוך דבר שמחה של מצוה (קידושין לח. ובתוס' שם, ושבת ל: ועוד).

וזה בחינת ויחר אף ה' מאוד ובעיני משה רע, כי הסתלקה מהם השראת השכינה בפרשתנו עד שובה ה' (במדבר י, לו. ורש"י שם). ובעיני משה רע, כמו שנאמר (נחמיה ב, ב): וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ מְדוּעַ פָּנִיךָ רָעִים וְאַתָּה אֵינְךָ חוֹלֵה אֵין זֶה כִּי אִם רַע לֵב וְאִירָא הַרְבֵּה מְאֹד. כי אסור לאדם להראות פנים זועפות כנגד חבריו ובעיני הסביבה היא מידה רעה מאוד, כמו שנאמר (בראשית מ, ו-ז): וַיָּבֹא אֶלְיָהֶם יוֹסֵף בְּבִקְרָו וַיֵּרָא אֹתָם וְהֵגֵם זֵעָפִים: וַיִּשְׁאַל אֶת סָרִיסֵי פְרַעֲהָ אֲשֶׁר אֵתוּ בְּמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מְדוּעַ פָּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם: וְכֵן הוּא אֹמֵר (דניאל א, ט): וַיֹּאמֶר שָׂר הַסָּרִיסִים לְדָנְיָאֵל יֵרָא אֲנִי אֶת אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מִנָּה אֶת מְאֻלְכָכֶם וְאֶת מִשְׁתֵּיכֶם אֲשֶׁר לָמָּה יֵרָאָה אֶת פָּנִיכֶם זֵעָפִים מִן הַיְלָדִים אֲשֶׁר כְּגִילְכֶם וְחִיבְתֶם אֶת רַאשֵׁי הַמֶּלֶךְ: וְזֶה בְּחִינַת סֵר וְזֵעָף (מ"א כ, מג. כא, ד), בחינת וסר מרע משתולל (ישעיה נט, טו). וכן אמר אליהו הנביא זכור לטוב (תענית כב). על זוג בדחנים שהיו משמחים את העצובים, ועושים שלום בין התגרים, שהם בני העולם הבא. וראה עוד באורך בספר ליקוטי הלכות למוהר"י (או"ח ה' ברכת הודאה ה"ו) ודו"ק.

דוגמא אחד עשר: אכלול בו כמה דוגמאות לעליית

הדעת כי קצר המצע מהשתרע.

ברש"י (יא, יב): "ויצווים אל בני ישראל, על מנת שיהיו סוקלים אתכם ומחרפים אתכם". וכן הוא ברש"י שם (ז).

כי רק מנהיג אמיתי שיש לו שליטה עצמית וביטול עצמי, יכול להתעלות מעל ביוזון הסביבה ולעשות את המוטל עליו (ע"י ליקו"מ ח"א ס"ו), כי מלכות אין לה מעצמה כלום רק השפעת מלך המלכים הקב"ה, ולכן נקרא נשיא שאין על גביו אלא ה' אלוקיו (ספרי חובה פ"ה ס"א, הוריות פ"ג מ"ג ט. י. א): כי השיגו את מידת ההשתוות (ראה בשערי קדושה ח"ד), בבחינת שויתי ה' לנגדי תמיד (ע"י רמ"א או"ח ס"א ס"א), והתעלו בדעתם מעל כל החירופים מסביב, כמו שראינו בסוף פרשת וארא, ובכמה מקומות שרצו לסקול את משה ואהרן באבנים כמו בפרשת המרגלים, וחוצפת עדת קורח. ע"ש.

ולא עוד אלא שרש"י (שם, טו) מציין את מסירות נפשו של משה רבנו עליהם, כמו בחטא העגל שאמר: "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", אף כאן הוא אומר: "ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרוג ואל אראה ברעתי", לוקח את רעתם עליו, בבחינת בכל צרתם לו צר, וזו מעלת משה רבנו מתחילתו בצעירותו במצרים (שמות ב, יא): "ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם", והיה נושא בעול עם חברו, כמו שכתוב שם (ז): "ויקם משה ויושיעו וישק את צאנם". והיה מתעלה בדעתו מעל רווחתו הפרטית אל צרת הכלל. וכמו שראינו בפרשת ואתחנן אחרי שמתחנן לה' על כניסתו לא"י, והקב"ה מודיעו שאם יכנס לא"י יבנה את ביהמ"ק ולא יחרב לעולם, ויכלה חמתו בשונאיהם של ישראל, אז משה רבנו מוותר על כניסתו לא"י, ובלבד שלא יפלו מעם ישראל

וזה סוד (במדבר יא, ו): "ועתה נפשנו יבשה אין כל, בלתי אל המן עיננו". רצו לומר שנתייבשו מן התורה, ולא נשארה בהם לחלוות של תורה, ועשו את התורה יבשה כמו שמתריע הזוהר הקדוש כמה פעמים (תיקו"ז עג), כי לא היה בהם יראת שמים וביטלו את התורה, בבחינת: "רק אין יראת אלוקים במקום הזה" (בראשית כ, יא), "והבורק אין בו מים" (שם לו, כד. זכריה ט, יא), "ועתה נפשנו יבשה אין כל" - "ועתה ישראל מה ה"א שואל מעמך כי אם ליראה" (דברים י, ב), "עתה באתי- על ביטול תורה" (עירובין סג: מגילה ג. סנהדרין מד:). ומה שאמרו: "אין כל", בבחינת: "בחוסר כל בלא אשה" (נדרים מא), ואיזוהי יראת ה' טהורה עומדת לעד? זה הנושא אשה, ואח"כ לומד תורה (יומא עב:).

וכך פגמו בדעתם ונפלו לכל התאוות הנפולות. והעובדה שאמרו: "בלתי אל המן עיננו", זאת אומרת שכל מאוויים היה בעסקי אכילה, ולא ראו בעיניים רק אוכל ואוכל, והתאוו להתאוות תאוה (במדבר יא, ד), והראיה שלא חפשו לשבוע בבחינת צדיק אוכל לשובע נפשו (משלי יג, כה. וע"י בחינוך מצוה רמח, ומורה באצבע ס"י ג' אות קד ואילך), אלא רצו לראות את תאוות האכילה ופגמו בעיניהם, בסוד (בראשית ג, ו): "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעיניים" וגו'. ונתקיים בהם אכול ושתו כי מחר נמות (ישעיה כב, יג), ובטן רשעים תחסר (משלי יג, כה), ואכלתם ולא תשבעו (ויקרא כו, כו). ולא קיימו בעצמם אכילת הטוב והמועיל, אלא אכילת המזיק שהן קשים למניקות (רש"י במדבר יא, ה), והערב לחיכם כאכילת הכלב והחמור (רמב"ם ה' דעות ג, ז. ואורחות צדיקים שער האהבה). ולא קיימו בעצמם את הנהגת התם הקדוש בסיפורי מעשיות של מוהר"ן מברסלב על החכם והתם (מעשה ט), שהיה אוכל לחם יבש ומדמה בדעתו שאוכל כל מיני מעדנים. וכן היא ברכת ישראל סבא (בראשית מט, ט): "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך, בפרוסת לחמו הפשוטה", כמו שכתב שם בספר מעיינה של תורה.

דוגמא עשירית: פרשת בכייה לחינם (במדבר יא, ז):

"וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו, איש לפתח אהלו, ויחר אף ה' מאוד ובעיני משה רע". ורש"י מסביר שם, שהיתה הבכייה על עסקי משפחות בעריות קרובות ותאוות ניאוף, כי הפוגם בזרעו נופל בדעתו, ונטמא בקליפת יללה ועצבות. ואפשר להסביר על פי המבואר ביומא (סט): שכחלו את עיני יצר תאוות ניאוף, והועיל להרחיק מתאוות עריות קרובות, ולכן בכו בעיניהם להחליש ולשבר כוחו.

ועל כן כמה אנחנו צריכים להיזהר מבכייה לחינם, ועצבות ויללה של פלונית (ליקו"מ ח"א ס"י קנה), ונחש עפר לחמו (ישעיה ס"ה), עיקר נשיכת הנחש עצבות ועצלות (ליקו"מ ח"א ס"י קפט), והיא עיקר נפילת הדעת ומוחין דקטנות, ולכן בא רעיון זה בפרשתנו פרשת "בהעלותך", ללמדנו על עליית הדעת ומוחין דגדלות, כי מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד (ליקו"מ ח"ב סכ"ד), בבחינת עוז וחדווה במקומו (דה"א טז, כז), עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה (תהלים ק, ב). ואם אתה כבר עצוב ובוכה, תבכה לבדך, ולא בפני כולם, למה תעציב את כולם, וזאת היתה התביעה כאן שבכו איש לפתח אהלו בריש גלי ובפרהסיא, והשפיעו עצבות בביתם וברחובם, כמו

ומתוגברים. אבל אם לא ישתמש בכוחותיו בסופו של דבר הם אוזלים ודועכים, בבחינת ונהר יחרב ויבש.

דוגמא שנים עשר: אומר הקב"ה למשה (שם, כג):
"היד ה' תקצר, עתה תראה היקרך דברי אם לא". וראה שם ברש"י.

זאת אומרת צא מקטנות המוחין וספיקות היצר מצד עמלק היש ה' בקרבנו אם אין, היקרה דברי ה' אם לא, כמו השליש שלעג לדברי הנביא אלישע שניבא לאחאב סאתים שעורים בשקל (מ"ב ז, יח), ועוד כהנה וכהנה. ואפילו שרה אמנו צחקה בקרבה ותאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדוני זקן. והקב"ה תבע ממנה (בראשית יח, יג-יד): "למה זה צחקה שרה לאמר האף אומנם אלד ואני זקנתי- היפלא מה' דברי' וגו'. ללמדנו שאין דבר בלתי אפשרי אצל ה', גם אם לא נדע מאין יבוא עזרנו, מובטחים אנו עזרנו מעם ה' עושה שמים וארץ, והרבה דרכים למקום לממש את הבטחתו. וכמו שאמר איוב (מב, ב): "ידעתי כי כל תוכל, ולא יבצר ממך מזימה". לכן חזק ונתחזק להתעלות בדעתנו מעל קטנות המוחין, ונזכה לעלות למוחין דגדלות בחיזוק אמונה וביטחון ביתר שאת ויתר עוז, כי אין לה' מעצור להושיע ברב או במעט (ש"א יד, ה).

ברש"י (שם, כו) "וישארו שני אנשים, מאותם שנבחרו, אמרו אין אנו כדאי לגדולה זו". ובאמת זו ענווה פסולה, כי גדלות הדעת בענווה ראויה היא לעשות רצון ה' ולא להחזיק טובה לעצמנו, ולא חכמה להיות ענווים בתוך העם, אלא החכמה להישאר בענווה אפילו בראש העם, בבחינת משה רבנו: גם האיש משה גדול מאוד בעני עבדי פרעה ובעיני העם, ועם כל זאת: "וירד משה מן ההר אל העם", ונשאר בענווה: "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה". ומבקש בעד העם המתאוונים אבטיחים וקישואים אפילו שהוא רחוק מזה כגבוה שמים על הארץ. ואפילו במחלוקת קורח ועדתו לא מחזיק צד במחלוקת, אלא מתבטל בפישוט ידיים ורגלים: "וישמע משה ויפול על פניו, ונחנו מה". כי באמת אין זו שררה וגדולה אלא עבדות, כי הרבנות מקברת את בעליה (יומא פו:), והטל עליהם צרכי צבור והם כלים מאליהם (רש"י להלן כ"ח, וסנהדרין יז).

וכן ספרו לנו חז"ל (הוריות ג:). על רבן גמליאל ורבי יהושע שהיו הולכים בספינה, ועם ר' גמליאל היה פיתה, ועם רבי יהושע היה פיתה וסולת. נתארכה ההפלגה ונגמרה הפיתה של ר' גמליאל וסמך על הסולת של רבי יהושע, ושאל אותו האם ידעת שיהיה לנו עיכוב בים כל כך שיש לך סולת לשעת חירום? אמר לו ר' יהושע: יש כוכב אחד שעולה בשמים אחת לשבעים שנה ומתעה את הספינים, ואמרתי שמא יעלה ויתעה אותנו! אמר לו ר"ג כל כך חכמה יש בידך, ואתה עולה בספינה ומיטלטל בדרכים לצורכי פרנסה? אמר לו עד שאתה תמה עלי, תמה על שני תלמידים שיש לך ביבשה, רבי אלעזר חסמא, ורבי יוחנן בן גודגא, שיודעים לשער כמה טיפות יש בים, ואין להם פת לאכול, ולא בגד ללבוש?! אז נתן דעתו ר"ג להושיבם בראש, כשעלה שלח להם, ולא באו, חזר ושלח ובאו, אמר להם: כמדומים אתם ששררה אני נותן לכם? עבדות אני נותן לכם! שנאמר (מ"א יב, ז): "וידברו אליו לאמר אם היום תהיה עבד לעם הזה". ע"כ. ולא רחוקה ולא נפלאות

אפילו אחד, אע"פ שידע אחרי מותו כי השחת תשחיתו", את שער הנ"ן כנ"ל.

וכן ראינו ברש"י (שם, טז) ד"ה אשר ידעת כי הם זקני העם ושוטריו, כי לא זכו השוטרים לגדולה ולכבוד אלא בזכות עליית דעתם שהיו מרחמים על ישראל ומוכים במקומם בסוף פרשת וארא (שמות ה, יד), עתה יתמנו בגדולתן כדרך שנצטערו בצרתן, וילמדו מהם עם ישראל. ללמדך, שכל המשפיל עצמו בעבור ישראל בסופו של דבר הקב"ה מגביה שפלים, כמו שכתב באיגרת הרמב"ן: על כן תשפיל עצמך וישאך המקום.

וכן אומר שם רש"י (במדבר יא, יז): "ונשאו אתך - התנה עמהם על מנת שיקבלו עליהם טורח בני, שהם טרחנים וסרבנים". וכן אמר ישעיה הנביא (נ, ה): "גוי נתתי לְמַכִּים וְלִגְוֵי לְמַרְטִים פְּנֵי לֹא הִסְתַּרְתִּי מִקְלָמוֹת נְרָק: ואומר שם רש"י: "הוא אומר לי ישעיה: בני סרבנים הם, בני טרחנים הם, על מנת שלא תכעס עליהם. אמרתי לו על מנת כן". וכן אומר רש"י במיכה (ד, יד): "בשבט יכו על הלחי, מי גרם לך להצליח את אשר ישראל מלעיבים על נביאיהם ושופטיהם ומכים אותם על הלחי, כך היו עושים. וכן מצינו בפסיקתא. וכן ישעיה הוא אומר (ישעיה נ, ה) גוי נתתי למכים. וכן אמר דוד מלך ישראל: "על גבי חרשו חורשים" (תהלים קכט, ג).

ברש"י שם (יז) בד"ה ושמתי עליהם, "למה משה דומה באותה שעה? לנר שמונח על גבי מנורה, והכל מדליקים הימנו, ואין אורו חסר כלום". וכן אומר משה רבנו (שם, כט): "ויאמר לו משה המקנא אתה לי, ומי יתן כל עם ה' נביאים כי יתן ה' את רוחו עליהם", במילים אחרות אין לי בעיה ואין לי קנאה שכולם יהיו נביאים כמוני, איני חפץ במנהיגות מרצוני אלא מרצון ה', והעובדה שהתעכב בשליחותו להנהיג את ישראל שבוע ימים עד שכפה עליו הקב"ה שליחותו, ולא כמו שחשבו עדת קורח ודתן ואבירים כי ח"ו משה רבנו משתרר עליהם מרצונו, יסכר פי דוברי שקר הדוברים על צדיק עתק בגאוה ובוז. ולהבדיל בין קודש לחול בדקה מן הדקה עד כי לא נבדקה היה בפגם לשון הרע של מרים ואהרן במשה רבנו שהיה אומנם אחיהם הקטן בשנים, אבל הגדול במעלה, ולא הקפיד כלל על כבודו, ונתעלה מעל כל הגורמים והמניעים בביטול גמור, שהשוו אותו לשאר הנביאים והוא לא הקפיד כי כך היה רצונו כנ"ל, ולא עוד אלא שהתפלל על רפואת אחותו שגרמה לצרעתה, וכמו שכתב הרמב"ם (הלי טומאת צרעת פט"ז הי"י) ע"ש. כי למד מוסר השכל מעצמו שנענש בצרעת כשדיבר לשון הרע על ישראל, וכמו שכתב רש"י (שמות ד, ה) ע"ש.

מכאן למדנו עליית הדעת של משה רבנו, כי יכול אדם לחשוב אם ישפיע וילמד אחרים, יגרע כוחו וירד מגדולתו? אומר לך רש"י הקדוש אין הדבר כן אלא בדיוק הפוך, ככל שיותר תשפיע ותלמד ותאציל סמכויות לאחרים, כך יתנו לך מן השמים יותר ויותר, כגביע המתמלא על גדותיו ולא נחסר ממנו כלום, וכנר שמדליק והולך ולא נגרע מאומה. וכמו שאמרו חז"ל הרבה תורה למדתי מרבתי ויותר מחברי, ומתלמידי יותר מכולם, כי עץ קטן מדליק את הגדול. הא למה זה דומה? לאדם שמתאמן בחדר כושר ומתעייף באימוני משקולות עד שחיטת כל הכוחות, אבל אחר פרק זמן כוחו מתגבר והולך, ואם יוציא כוחות יקבל כוחות חדשים

כמו אשה שתשה כחה מליד, ובשעה שהיא כורעת לילד
ראמת עיני קליו, כמנן תבות שבמזמור "יענך", ואז
מולדת (והר פינהס רמ"ט). והשבעין קליו הם בחינת שבעה
קולות שאמר דוד על המים, שכל אחד כלול מעשר:

והצקה שאדם צועק בתפלתו ובתורתו, כשנסתלקין
המחין בבחינת עבור, אלו הצעקות הם בחינת צעקת
היולדת, והקדוש ברוך הוא שהוא יודע תעלומות של
המחין איך נתעלמו, הוא מאזין צעקתנו, והצקה הוא
במקום צעקת השכינה, כאלו השכינה צועקת, ואז
מולדת המחין. וזה בחינת: 'הקול מעורר הפונה', הינו
המחין. וזה בחינת: "תכלם שבעת ימים" שבעת ימים
זה בחינת שבעה קולות של דוד כנ"ל, שהם שבעין קליו
הנ"ל שצריך לצעק כדי להוציא אור הפנים הנ"ל מהעלם
אל הגלוי. והגלוי זה בחינת לדה, ואז אחר הלדה דם
נעפר ונעשה חלב (בכורות ו:). וזה בחינת "תכלם", כי
הכלמה יאזל סומקא ואתי חורא (בבא מציעא נ"ח), הינו
דם נעפר ונעשה חלב. וזה: ציר יולדת תישי ראשי תבות
של: ציעקתנו יודע תעלומות כנ"ל. וזה: תישי ראשי
תבות של תכלם שבעת ימים:

וכשאדם לומד תורה ואין מבין בה שום חדוש, זה מחמת
שהמחין והשכל של התורה והלמוד הזה הן בבחינת
עבור; וזה נקרא בשם יעקב, כי יעקב זה בחינת עבור,
בחינת (הושע י"ב): "בבטן יעקב את אחיו", ואז צריך לצעק
הקליו הנ"ל. וזה בחינת (בראשית כ"ז): "הקל קול יעקב"
כשהוא בבחינת יעקב צריך לו הקליו, כדי להוציא המחין
בבחינת לדה:

ומי שתורתו בלא הבנה בה שום חדוש, אין לדרש אותה
לרבים, כי התורה הזאת שהיא בבחינת יעקב, בבחינת
עבור, אף על פי שהקדוש ברוך הוא מתענג בה, בבחינת
"ודגלו עלי אהבה" אל תקרי ודגלו אלא ילגלו (מדרש
שיר השירים), אבל אין לדרש אותה כמו שהיא לרבים, כי
אין לדרש אלא דברים המבשרים, כמאמר (שבת קמ"ה):
"אמר לחכמה אחתי אתי" אם ברור לך הדבר פאחותך
שהיא אסורה לך, אמר, ואם לאו, אל תאמרהו:

וזהו (תהלים קל"ה): כי יעקב בחר לו יה כשהיא בבחינת
יעקב, בבחינת עבור בלא מחין, זאת הלמוד בחר לו
הקדוש ברוך הוא, בבחינת "ודגלו עלי אהבה", ואין
לדרש אותה לרבים; אבל ישראל לסגלתו; ישראל
אותיות לי ראש, הינו התגלות המחין, המשכת אור
הפנים הנ"ל, שפע אלקי הנ"ל, בתוך הפנימי כנ"ל. וזה
בחינת ישראל, בבחינת (ישעיהו מ"ט): "ישראל אשר בך
אתפאר" בך דקא, שיתמשך עטרת תפארת, הינו
המקיפין הנ"ל, בך, בתוך הפנימיות; לסגלתו זאת
התורה יכול לדרש אותה לרבים.

וישלמות הדעת הוא, כשנעשה ממקיפים פנימיים, ואז
נצול מכל צרות. למשל, כשאחד מצפה ואורב לחברו
להרגו, אזי צריך לשנות המלבושים כדי שלא יכירו אותו,
כמו שכתוב (איוב י"ד): "משנה פניו ותשלחהו", כי על ידי
שמשנין הפנים על ידי לבושין אחרים, נפטר ממנו. וכן
בעקר האדם, הינו בהשכל, יש בחינות לבושים, הינו
השכל המקיף, וצריך לעשות מהמקיף פנימי, ולעשות לו
מקיפין אחרים, הינו בחינת מלבושים אחרים, ועל ידי זה
נצול מכל אורב ומקטין (כמ"ש בספר חיי מוהר"ן שבסיעתו
לא"י בהיותו בטורקיה שינה את לבושו בקטנות המחין שלא תהיה
בו אחיזה לחיצונים), כי 'מלבוש' בגימטריא 'חשמי' (לבוש-
ראשי תיבות: לירעות ביגנים וילקוט שושנים), ומהחשמי"ל

היא בעיני לומר ששני תלמידי ר"ג ר"א חסמא ור"י
גוגא היו גלגול אלדד ומידד. ומקום הניחו לי להתגדר
בדרך אפשר אם בעיני ה' יוכשר.

דוגמה שלשה עשר: זכירת הדעת את שבעת ימי

הסגר מרים מחוץ למחנה, ככתוב (דברים כד, ט): זכור את
עשה ה"א למרים בדרך בצאתכם ממצרים. וזה בחינת
(במדבר י"ב): ואביה יר'ק ירק בפניה הלא תכלם שבעת
ימים שבעת ימים דקא, הינו בחינת שבעה עניים הנ"ל,
שעל דם מאיר פני המנוחה. והוא לא רצה להקים שם
אחיו המת, על כן "וירקה בפניו", והינו בשת פנים. וזה
שאמר חז"ל (בבמות צו. פרק רבן גמליאל): היבמה נקנית
במאמר זהו הפך הבשת, בחינת (תהלים כ"ט): "כלו אמר
כבוד", הפך של "תכלם שבעת ימים":

ומרים, שפגמה בכבוד משה, שהוא בחינת שפע אלקי,
בבחינת (שמות ל"ד) "כי קרן עור פניו", ופגמה בבחינת
שבעת הירות, כי הוא היה ענו, שפל וסבלן, ולא חרה אפו
על בזיונו, וזה בחינת חטם בשלמות; וכתוב בה (במדבר
י"ב): "פה אל פה אדבר בו" זה בחינת פה; וכתוב בה
(שם): "ותמנת ה' ביט" זה בחינת עינים; וכתוב בה (שם):
"בכל ביתי נאמן הוא" זה בחינת אדניו, בחינת (משלי י"א):
"נאמן רוח מכסה דבר", כמובא בהר (אזרא רבא קכ"ח)
בשביל זה נצטרעה, וימצרע דא סגירו דנהורא עלאה (והר
תזריע מ"ט), הינו אור הפנים הנ"ל, וכתוב בה: "תסגר
מחוץ למחנה שבעת ימים":

וזה שבקש אהרן: אל נא תהי כמות אשר בצאתו מרחם
אמו ויאכל חצי בשרו, כי על ידי סגירו דנהורא עלאה
היא בבחינת מת, כי ימצרע חשוב כמות (נדריס ס"ד): אשר
בצאתו מרחם אמו זה בחינת יבום, שעל ידי היבום
אתתה אמה, שאשתו נעשית לו אם; ויאכל חצי בשרו
הינו שאין לו בת זוג, כי הבעל ואשתו הם תרי פלגא
גופא; ועקשו שאשתו היא אמו, נמצא שנאכל חצי בשרו
ואין לו בת זוג:

כי מי שמת בלא בנים, אזי אשתו צריכה להתיבם, ועל
ידי היבום נתגלגל המת בהבן הנולד מאשתו שנתגיבמה
לאחיו, כמבאר בסבא (זוהר משפטים ק:). אתתה אמה,
הינו שהוא צער וענש גדול להמת, שאשתו נעשית לו אם,
כי עקשו מכרח להיות נולד מאשתו ואשתו נעשית לו אם.
ומחמת זה, בן היבמה הזה שנולד מהיבום, אי אפשר לו
למצא זוווג כי אם ברחמים גדולים כמובא בזהר (לך לך
צב), שעליו נאמר פו קדמנו אחר' ברחמים, עין שם. כי
זה בן היבמה, שבאמת הוא בעלה של היבמה, ואשתו
נעשית לו אם, אין לו בת זוג, מאחר שבת זוגו נעשית לו
אם. וזהו שבקש אהרן על מרים, שפגמה בשכל הפנים,
שזהו הפגם של המת בלא בנים כנ"ל, שלא תהא נענשת,
חס ושלום, בענש היבום. וזהו: "אל נא תהי כמות אשר
בצאתו מרחם אמו", שלא תהיה כמות בלא בנים, אשר
מכרח לצאת שנית בגלגול מרחם אמו, הינו שאשתו
נעשית לו אם, אשר מחמת זה "ויאכל חצי בשרו", הינו
חצי גופו נאכל, הינו שאין לו בת זוג כנ"ל, שהיא חצי
בשרו, פלג גופו כנ"ל.

ולפעמים יש, שהמחין והשפע אלקי הוא בהעלם, בבחינת
עבור, ואז יפה צעקה לאדם, בין בתפלה בין בתורה,
כשנתעלם המחין, כי העלם הינו עבור זה בבחינת נדריים
ל"ב): "צור קלדך תשי", כמו (ישעיהו ל"ז): "וכח אין ללדה",

שאינם במקומם אין הדעת מושב וכי פני"ל, כי על ידי העוונות נתגרשין ממקומם חלקי האותיות והצורפים שבכל העולמות כפי שרש נשמתו, וזה בחינת גלות השכינה, ועל ידי זה אין הדעת מושב פני"ל, ומחמת זה אין יכול לעורר רחמים פני"ל:

וצריך לעשות תשובה, ועקר התשובה הוא על ידי התורה, שהיא ענינה במקומה ועשיכה במקום אחר, ומקרב ומקשר על ידי זה כל האותיות והצורפים שנתרחקו ממקומם, ומשיב כלם

למקומם. ואז הדעת מושב, וזוהי לעורר רחמים. כי עקר הרחמים תלוי בדעת, כי כל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו וכי. (וכמבאר מזה כמה פעמים במקומות אחרים דברי רבנו, זכרנו לברכה, עין שם). נמצא על ידי תורה זוכין לתשובה ונשלים הדעת, ואז זוכין לעורר רחמים אצלו יתברך. ועקר הרחמנות הוא, שאנו מעוררים רחמים אצלו יתברך, שבאלו הרחמים, יעורר בעצמו את הרחמים הגדולים שאין אנו יכולים להגיע אליהם, רק הוא בעצמו יתברך צריך להתפלל על זה פני"ל. דהינו שברחמיו הפשוטים שאנו מעוררים, על ידי אלו הרחמים ירחם עלינו, ויעורר בהם הרחמים הגדולים שלו, שהם רחמים גדולים דעתיקא סתימאה, ומשם יהיה לנו ישועה בנדאי: וזהו עזי, אין עז אלא תורה, שעל ידי זה זוכין לתשובה ולדעת, שעל ידי זה מעוררים רחמים אצלו יתברך, עד שהוא בעצמו פני"ל מתפלל עלינו פני"ל. וזהו זמרת י"ק, זמרת י"ק דיקא, הינו תפלת ה'. אז, ויהי לי לישועה נדאי. כי על ידי זמרת י"ק, שהוא תפלת ה', שמתפלל ברחמיו הפשוטים לעורר רחמיו הגדולים, אז בנדאי יקבל ישועה שלמה פני"ל. כי רחמיו הגדולים אינם נפסקים לעולם, וכשהשם יתברך ירחם עלינו באלו הרחמים, בנדאי אין שום עוון ופגם שיהיה חוצץ בפני אלו הרחמים הגדולים, ובנדאי יהיה לנו ישועה בשלמות. אמן ואמן:

מתורתו של מו"ר חמי הרב משה ארמוני שליט"א, בספרו: "באתי לארמוני"

מדוע התפלל משה רבנו במידת אל?

(במדבר יב, יג) ויצעק משה אל ה' והנה לאמר אל נא רפא נא לה: ידוע כי י"ג מידות של רחמים שהן י"ג תיקוני דיקנא עילאה, הן כנגד י"ג מידות שהתורה נדרשת בהן, בברייתא של רבי ישמעאל, שקוראים כל יום בתפילת שחרית אחרי פרק איזהו מקומן, ומופיע בתחילת מדרש תורת כהנים.

והמידה הראשונה "אל" (רחום וחנון), כנגד המידה הראשונה "קל וחומר", כי בגמרא מסכת שבת (פז:) יש ברייתא שאומרת כי שלשה דברים עשה משה רבנו מדעתו והסכים הקב"ה עמו, הוסיף יום אחד מדעתו, פרש מן האשה, ושר את הלוחות! ומה דרש לפרוש מן האשה? נשא קל וחומר בעצמו, אמר: ומה ישראל שלא דיברה שכינה עימהם אלא שעה אחת, וקבע להם זמן, אמרה תורה: "והיו נכונים ליום השלישי אל תגשו אל אשה", אני שכל שעה ושעה שכינה מדברת עמי, ואיני קובע לי זמן על אחת כמה וכמה! ומנלן שהסכים הקב"ה על ידו? דכתיב (דברים ה'): "לך אמור להם שובו לכם לאהליכם (לנשותיכם)", וכתוב אחריו: "ואתה פה

בורחים כל המפחיתים. וזה (משלי ל"א): "עז והדר לבושה ויתשחק ליום אחרון" על ידי הלבוש, שהוא בחינת החשמ"ל, שהוא לבוש עז והדר, לבוש חזק ונאה, על ידי זה ויתשחק ליום אחרון", שאינו ירא ממנו כלל פני"ל. ועקר הזמן לזה הוא חדש אלול. וזה (סו): לבושה ויתשחק ליום אחרון ראשי תבות 'אלול' [ליקוטי מוהר"ן ח"א סכ"א]:

דוגמא ארבעה עשר: כתב מוהר"ן מאומן וליקו"מ

ח"ב ס"ס, וזו לשונו הטהורה: מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת, ואינם מושבין עצמן. והעקר להשתדל לנשב עצמו היטב, מה התכלית מפל התאוות ומפל עניני העולם הזה, הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוץ לגוף, כגון כבוד, ואז בנדאי ישוב אל ה': אך דע, שעל ידי מרה שחורה אי אפשר להנהיג את המח כרצונו, ועל כן קשה לו לנשב דעתו. רק על ידי השמחה יוכל להנהיג המח כרצונו, ויוכל לנשב דעתו, כי שמחה הוא עולם החרות, בבחינת (ישעיה נ"ה): "כי בשמחה תצאו", שעל ידי שמחה נעשין כן חורין ויוצאין מן הגלות. ועל כן כשמקשר שמחה אל המח, אזי מחו ונדעתו כן חורין, ואינו בבחינת גלות, ואזי יוכל להנהיג את מחו כרצונו ולנשב דעתו, מאחר שמחו בחרות ואינו בגלות. כי על ידי גלות אין הדעת מושב, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (מגילה יב): על בני עמון ומואב, דמיתבא דעתיהו מחמת שלא הלכו בגלות, שנאמר (ירמיה מ"ח): "שאנן מואב מנעוריו וכי, ובגולה לא הלך, על כן עמד טעמו בו" וכי:

ולבוא לשמחה הוא על ידי מה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה על כל פנים, כמבאר על פסוק: "אזמרה לאלקי בעודי" (בליקוטי הראשון, בסימן רפב), עין שם. ועל כל פנים יש לו לשמח במה שזכה להיות מזרע ישראל, שלא עשני גוי, וכמו שאנו אומרים: 'ברוך אלקינו שבבראנו לכבודו, והבדילנו וכי' ונתן לנו תורת אמת' וכי. מפל זה וכיוצא בזה ראוי לו לקח לו שמחה לשמח דעתו פני"ל. וזה בחינת (שבת עז): 'בדיחא דעתה', שהוא דבר גדול, דהינו שמקשר השמחה למחו ונדעתו, ואזי המח משתחרר, ויש לו ישוב הדעת פני"ל, וגם למעלה נעשה מזה יחוד גדול על ידי בדיחא דעתה:

ואז כתב מוהר"ן מאומן (ח"א סק"ה), וזו לשונו הטהורה: עוד שמעתי, שנהו פרוש הפסוק (במדבר י"ב): "אל נא רפא נא לה". דלכאורה תמויה מאד, כפל תבת נא. אך עתה מבאר היטב, שמשך רבנו, עליו השלום, בקש זאת מהשם יתברך, שהשם יתברך בעצמו כפי יכולתו יתפלל ויבקש מעצמו שיכפא אותה. ועתה מה מתוק מדבש, התכת המקרא הזה. וזהו, אל נא. הינו שמשך רבנו, עליו השלום, התפלל לפניו יתברך ואמר לו: אל, נא, ובקש והתפלל בעצמך מלפניך, רפא נא לה. הינו פני"ל, שמשך התפלל להשם יתברך ובקש אותו יתברך שהוא בעצמו יתפלל ויבקש רפא נא לה. ועתה מדקדק ומבאר היטב כפל תבת נא:

וכלל הדברים האלה הוא, שעל ידי התורה זוכין לתשובה, דהינו להשיב כל הדברים וכל הצורפים והאותיות שנדחו בעוונותינו למקום שנדחו ונתגרשו ממקומם שעל ידי זה לא היה הדעת מושב כי כל זמן

עמוד עמדי" (ופרוש מאשתך-כי פה אל פה אדבר בו, אינו מן הראוי שישק לפי אשה, מאותו טעם שהקב"ה לא פירש מיתת נשיקה במרים). ואם כן מרים שקטרגה ודברה לשון הרע על אחיה שפרש מאשתו במידת קל וחומר, אין הדין נמתק אלא בשורשו כנגדו במידת אל, ולכן ביקש משה רבנו בשם זה: "אל נא רפא נא לה".

ועל פי זה נראה לי חתנו העורך **יש"א ברכה** הי"ו כי זה סוד ברכת ר'ופא ח'ולי ע'ימו י'שראל, לברר רפ"ח ניצוצות הקדושה כידוע בכתבי האר"י ז"ל. ולכן מתחילים את הברכה: ר'פאנו י"י ו'נרפא, ראשי תיבות רי"ו דמילוי ע"ב מצד הבינה, ועם ל"ב נתיבות פליאות חכמה, נעשה זיווג או"א דלא מתפרשין לעלמין, ורי"ו עם ל"ב הוא רמ"ח כנגד רמ"ח איברי האדם. וזה סוד י"ג מידות של רחמים המתחילים בתיבת ויעבו"ר: שהוא זיווג ע"ב רי"ו כנ"ל.

ובזה יבואר סוד הכפילות המילה "נא" פעמיים, ככתוב (במדבר יב, ג): "אל נא-רפא נא- לה", רצה משה רבנו לבטא בצעקתו בקשה, כי אין נא אלא לשון בקשה, אז "נא" הראשון הוא בקשה, ו"נא" השני הוא לרמוז על בחינת (שמות יב, ט): "אל תאכלו ממנו נא", שהוא חצי מבושל חצי אינו מבושל, שגם אם יש לה חצי חובות חצי זכויות, אע"פ כן תמחול לה.

ועוד יש לבאר בס"ד כי פעמיים "נא-נא" עולה בגימטריא קב, ורצה משה רבנו להפוך קב חרובים לקב בשמים, בכוח שם יב"ק י דאיהי חכמה, בסוד י עקב דעשייה, בסוד י-הושע, והחכמה מאין תמצא, בבחינת ואם אין מחני נ"א, ואיש חכם יכפרנה. והדברים עתיקים.

וכן מצאתי בספר בעל שם טוב על התורה (ס"פ בהעלותך) שכתב בשם האלוקי רבש"ן מה השיב הקב"ה למשה ק"ו לשכינה, ואם אביה ירוק ירק בפניה והראה לה פנים זועפות הלא תכלם שבעת ימים, אז קל וחומר לשכינה י"ד יום פי שנים, אלא דיו לבא מן הדין להיות כנידון, לפיכך אף בנוזיפתי תיסגר שבעת ימים (ע"פ רש"י במדבר יב, יד. ובי"ק כה.). מה השיב לו בדרך דרוש? ותירץ: כי בייג מדות התורה נדרשת, והראשון בקל וחומר, והוא נגד המדה אל. ומשה אמר אל נא רפא נא לה, והשיב הקדוש ברוך הוא המידה קל וחומר כנגדה (כתבי קודש דכ"ו ע"א). נמצא מבואר יוצא שהיה כאן, שני קל וחומר, ולכן אמר אל נא רפא נא פעמיים, והמתקת הדין של קל וחומר בדיו לבא מן הדין, בבחינת בצר הרחבת לי (עי' ליקו"מ ח"א ס"י קצה). ומיני ומיני יתקלס עילאה.

יוזמה חברתית חדשה !

למנויי וחברי עמותת נחלת רחל !

עמותת "נחלת רחל" יוצאת ביוזמה חברתית חדשה לעזרת חברי העמותה בכדי לקדם את העסק, שירות וכדומה..

לכן כל המעוניין לפרסם/למכור/לתת שירות כלשהו למשפחת "נחלת רחל", יתקשר אלינו או ישלח אלינו אימייל עם הפרטים ואנו נפרסם אותו במשלוחי החבילות למנויים.

בתמורה, בעל השירות יתחייב לתת הנחה (אמיתית) בהתאם להחלטתו, לחברי העמותה שיפנו אליו עקב הפירסום.

חברי העמותה שמפרסמים על ידינו בחודש זה:

טופ לייזר

אתר: <http://top-laser.co.il/>

טלפון: **1-700-700-516**

שירות: הסרת קעקועים(ללא צלקות), נקודות חן, טיפול פטרת ציפורניים, העלמת נימים, טיפול באקנה טיפול בפיגמנטציה, הצערת עור הפנים, טיפול ביבלות, הסרת שיער הכל מבוצע בלייזר בשיטה המתקדמת בעולם, מקום עם צביון דתי, נשים וגברים בנפרד.
הנחה: 5% לחברי העמותה
(יש לציין שאתם חברי עמותת נחלת רחל של הרב ארמוני).

רופא שיניים – ד"ר שלמה יצחקוב

מרפאות:

1. רחוב ירושלים 39, **בת ים**. טלפון: **03-6596814**

2. מנחם בגין 14, **בני ברק**. טלפון: **03-5792587**

שירות: רפואת שיניים כללית, הרמת סינוס, שיקום הפה, שתלים ושיקום על שתלים.

הנחה לחברי העמותה

(יש לציין שאתם חברי עמותת נחלת רחל של הרב ארמוני)